100 جىلدىق كۇرەس جولىندا جاڭا ساپارعا اتتانايىق · ايگىلى قايراتكەرلەر

جاڭ چاۋ:

تەڭىز بەن اۋەگە ارمانى ۇلاسقان ارميانى قۇدىرەتتەندىرۋ اتويشىسى

☐ لي يۇن، گو لىڭلىك

4.4 سەكۋند قانشالىق ۇزاق؟ ۇزاق بولعاندا پاراشوتپەن سەكىرىپ ٴوزىن قۇتقارىپ قالۋعا ابدەن بولادى. 4.4 سەكۋند قانشالىق قىسقا؟ قىسقا بولعاندا 29 جاستاعى تەڭىز ارمياسى شاۋشىلاۋشىنىڭ ٴومىرىن اياقتاتادى.

2016 ـ جىلى 4 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى تەڭىز ارمياسىنىڭ ٴالىم اۋياماتكاداعى جاتتىعۋ بازاسىندا اۋياماتكا ۇشاق ۇشقىشى جاڭ چاۋ جيان ــ 15 سوعىس ۇشاعىن ايداپ، قۇرلىقتىق ۇلگى بويىنشا اۋياماتكاعا قونۋ جاتتىعۋىنا دايىندالادى.

ساعات 12دەن 59 مينۋت 11.6 سەكۋند وتكەندە، مەڭگەرۋ جۇيەسىنەن اياق استىنان كىلتيپان شىعىپ، ۇشاقتىڭ تۇمسىعى شورت شالقايا كوتەرىلەدى.

ساعات 12دەن 59 مينۋت 16 سەكۋند وتكەندە، جاڭ چاۋ اتىلىپ شىققان پاراشوتپەن سەكىرەدى. الايدا اتىلىپ شىققان بيىكتىك وتە تومەن، نەگىزگى پاراشوت اشىلماي، ۇشاق ورىندىعى دەنەسىنەن اجىراماعاندىقتان، جاڭ چاۋ جەرگە گۇرس ەتىپ قۇلاپ تۇسەدى.

ساعات 15تەن 8 مينۋت وتكەندە، جاڭ چاۋدىڭ جۇرەگى سوعۋىن توقتاتادى.

سوعىس ۇشاعى سيگنال بەرگەننەن پاراشوتپەن سەكىرگەنگە دەيىن جالپى 4.4 سەكۋند عانا بار. قىسقا عانا 4.4 سەكۋندتا جاڭ چاۋ تەك ٴبىر عانا ارەكەتتى ىستەگەن، ياعني بار كۇشىمەن مەڭگەرگىشتى يتەرىپ، ۇشاق تۇمسىعىن جوعارى كوتەرمەۋگە تىرىسىپ، سوعىس ۇشاعىن قۇتقارىپ قالۋعا قۇلشىنعان.

2009 ـ جىلى جاڭ چاۋ "تەڭىز، اۋە قورعاۋشىسى" ۋاڭ ۋي ٴتىرى كەزىندە تۇرعان قوسىنعا بارۋدى ٴوزى تالاپ ەتەدى ــ نانحاي تەڭىزى كەمە قۇراماسى اۋە اسكەرلەرى ٴالىم تۋانى. "مەن ۋاڭ ۋي سياقتى بولعىم كەلەدى"، ـ دەيدى جاڭ چاۋ.

اسكەري بولىمگە بولىنگەن سوڭ، جاڭ چاۋدىڭ ايداعان سوعىس ۇشاعى كەزىندە ۋاڭ ۋي ايداعان جيان ــ Ⅱ8 سوعىس ۇشاعى ەدى؛ ارتىنان ول تاعى ۋاڭ ۋيدىڭ كەزىندەگى ۇشقىشتار ارمانداعان جيان ــ 11B سوعىس ۇشاعىن ايدايدى.

2012 ـ جىلى 11 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى ۇشقىش داي مينمىڭ ەلىمىز وندىرگەن جيان ــ 15 اۋياماتكا سوعىس ۇشاعىن ايداپ، تۇڭعىش رەت لياۋنيڭ اۋياماتكاسىنا ٴساتتى تۇردە مۇلتىكسىز قالىقتاي قونىپ، جۇڭگو تەڭىز ارمياسىنىڭ "اۋياماتكا ٴداۋىرىن" اشتى. 2013 ـ جىلى 7 ـ ايدىڭ 3 ـ كۇنى ەلىمىزدىڭ تۇڭعىش توپتاعى اۋياماتكا سوعىس ۇشاعى ۇشقىشتارى جانە اۋياماتكاعا قونۋ قولباسشىلارى اۋياماتكاعا شىعۋ تولىمدىلىق كۋالىگىن الادى.

تەڭىز ارمياسىنىڭ ٴالىم اۋياماتكاداعى اۋە اسكەرلەرى قوسىنىنىڭ بولىمى 1 ـ دارەجەلى ۇشقىشى جاڭ چاۋ (2016 ـ جىلى 1 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى تۇسىرىلگەن).
☐ سۋرەتتى شينحۋا اگەنتتىگى تاراتقان

وسى حابارلار جاڭ چاۋدىڭ كوڭىلىن كولدەي تولقىتادى. ول اۋياماتكا سوعىس ۇشاعى ۇشقىشتارىن تاڭداۋعا تىزىمدەلەدى ٴارى ىرىكتەۋدەن ٴوتىپ، جۇڭگونىڭ ەڭ ۋزىق اۋياماتكا سوعىس ۇشاعىن مەڭگەرەدى.

اۋياماتكاعا قونۋ ارمانىن جۇزەگە اسىرۋ ٴۇشىن، جاڭ چاۋ كۇندەلىكتى ۇشۋ جاتتىعۋىندا وتە مۇقياتتىلىقپەن، قاجىرلىلىقپەن جاتتىعادى، بىرنەشە رەت ەرەكشە جاعدايدى ٴساتتى ٴبىر جايلى ەتەدى. تەڭىز ارمياسى اۋياماتكاداعى اۋە اسكەرلەرى قوسىنىنىڭ بولىمى ورىنباسار جەڭگۋيى چي حۋادۇڭ ونى بىلاي دەپ باعالايدى: "جاڭ چاۋ ەرەكشە ادام ەمەس، ول تەك ىرىقشا كوپ ۋاقىت جۇمساپ، ىرىقشا قۇلشىنىس جاسادى".

جۇڭگونىڭ اۋياماتكا ۇشاعىن دامىتۋ تاريحىندا جاڭ چاۋ تۇڭعىش قۇربان بولعان ۇشقىش. حالىق تەڭىز ارمياسى اۋە اسكەرلەرىنىڭ ۇشقىشى رەتىندە، شيشا ارالدارىنىڭ مارجان قۇمدارى جاڭ چاۋدىڭ تاڭعاجايىپ ەرلىگىنە كۋا بولعان، كەزىندە ۇشاقتان تۇسىن ماي اعۋ كەناراتى تۇلعان جاعدايدا، ول ۇستامدىلىقپەن، باتىلدىقپەن سوعىس ۇشاعىن ايداپ جەرگە حاۋىپسىز قوندىرادى. جاڭ چاۋ نانحاي تەڭىزىنىڭ كوگىلدىر اسپانىندا تالاي رەت سوعىس ۇشاعىن قالقىتىپ، ۇشىپ وتكەن جولدارى ارقىلى دۇنيە جۇزىنە "بۇل ارا جۇڭگونىڭ اۋە كەڭىستىگى" ەكەندىگىن ەسكەرتىپ، ەلىمىز حالقىنا "بۇل ارانى ٴبىز كۇزەتەمىز، الاڭسىز بولىڭىزدار" دەگەندى ۇعىندىردى.

جاڭ چاۋ قۇربان بولعانىنان كەيىن، ۇشۋعا قىزمەت وتەۋ كوماندير ـ جاۋىنگەرلەرى وزدىكتەرىنەن ۇيىمداسىپ، ۇشقىش جاۋىنگەر سەرىكتەرىمەن بىرگە ونىڭ رۋحىن كۇزەتتى. كوك اسپان جاڭ چاۋمەن قوشتاسقانىمەن، سانسىز "جاڭ چاۋ" ٴبىرىنىڭ سوڭىنان ٴبىرى كەلىپ، ونىڭ جەتپەگەن مۇراتىنا مۇراگەر بولىپ، ونىڭ ورىندالماي قالعان اۋياماتكا ارمانىن ورىنداپ، وتانىنىڭ تەڭىز بەن اۋە ىستەرىن ىلگەرىلەتتى.

ەر جىگىت وتان ٴۇشىن ىستىق قانىن توگىپ، قۇربان بەرۋدەن ايانبايدى. جۇڭگودا تۇڭعىش رەت اۋياماتكادا ۇشىپ ـ قونۋدى ورىنداعان ۇشقىش داي مينمىڭ كەزىندە بىلاي دەگەن: اۋياماتكا ۇشاعىمەن ۇشۋ ٴىسى وتاي ـ وسپاق ەمەس، ٴسوز جوق، ساتسىزدىكتەردى باستان وتكەرۋدىڭ كەرەك، ٴسوز جوق، قيىنشىلىق كورۋدىڭ كەرەك، تەر توگۋدى، ٴتىپتى، قان توگۋدى قاجەت ەتەدى.

جاڭ چاۋ قۇربان بولعانىنان كەيىن، جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتى وعان "مەملەكەتتىك تاڭداۋلى كوممۋنيستىك پارتيا مۇشەسى" اتاعىن تولىقتاپ بەردى، ورتالىق اسكەري ىستەر كوميتەتى وعان "تەڭىز بەن اۋەگە ارمانى ۇلاسقان ارميانى قۇدىرەتتەندىرۋ اتويشىسى" داڭقتى اتاعىن تولىقتاپ بەردى، 6 ـ كەزەكتى مەملەكەتتىك كاسىپتى قادىرلەپ، ۇلەس قوسۋدىڭ ۇلگىسى بولىپ باعالاندى. 2019 ـ جىلى 1 ـ ايدا ورتالىق اسكەري ىستەر كوميتەتىنىڭ بەكىتۋىمەن جاڭ چاۋ بۇكىل ارميادا سۋرەتى ىلىنەتىن قاھارمان ۇلگىلەردىڭ قاتارىنا قوسىلدى. 2019 ـ جىلى 9 ـ ايدا جاڭ چاۋعا "حالىق قاھارمانى" مەملەكەتتىك داڭقتى اتاعى تولىقتاپ بەرىلدى.

جاڭ چاۋدىڭ پارتيانى ٴسۇيىپ، وتانىنىڭ ٴۇمىتىن اقتاعان بەرىك سەنىمى، تەڭىز ارمياسىن قۇدىرەتتەندىرۋگە تالپىنعان جاۋاپكەرشىلىگى، تەڭىزدى باتىلدىقپەن شارلاعان رۋحاني جىگەرى، ٴمورالدى ارداقتاپ، ىزگىلىككە تالپىنعان اسىل قاسيەتى جاڭا داۋىردەگى جۇڭگو كوممۋنيستەرى مەن توڭكەرىسشىل اسكەريلەرگە ۇلگى جانە ونەگە بولىپ ورنادى.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 6 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى)

جۇڭ نانشان:

حالىقتى بارىنەن جوعارى قويۋ، ٴومىردى بارىنەن جوعارى قويۋ

☐ شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ تىلشىلەرى شياۋ سىسى، شۇي حۇڭي

5 ـ ايدىڭ سوڭعى شەنىنەن بەرى گۋاڭدۇڭدا جاڭا ٴبىر رەتكى جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتى بايقالدى، ادامدار تەلەۆيزوردان "رەسپۋبليكا وردەنىنىڭ" يەگەرى، جۇڭگو ينجەنەريا اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى جۇڭ نانشاننىڭ قاراسىن تاعى كورىپ قالدى. گۋاڭدۇڭ ولكەسىنىڭ جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىنەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ ماجىلىسىندە "ىندەتپەن" شايقاسۋداعى قارت قولباسىنىڭ جانارىنان باتىلدىق مەن مۇندالاپ، ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ مامانداربەن بىرگە ىندەت جاعدايىنا تالداۋ جۇرگىزىپ، تۇجىرىم جاسادى ٴارى ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتى جونىندە ۇسىنىس ـ پىكىرىن العا قويدى.

"كەزەكتەگى ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدىڭ شەشۋشى ساتىندە ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ شارالارىن اناعۇرلىم تەز، اناعۇرلىم قاتاڭ، اناعۇرلىم ناقتى تياناقتاندىرۋ قاجەت". جۇڭ نانشان بىلاي دەدى: "ٴبىز عىلىمي زەرتتەۋدى ونان ارى كۇشەيتىپ، عىلىمعا قۇرمەت ەتىپ، زاڭدىلىققا قۇرمەت ەتىپ، كلينيكالىق قۇتقارۋ ـ ەمدەۋگە بار كۇشىمەن كىرىسىپ، تارالۋ فاكتورىنا تالداۋ جاساۋ، ۋيرۋستىڭ تەگىن انىقتاۋ سياقتى قىزمەتتەردى ىشكەرىلەي ورىستەتىپ، ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قاتاڭ شايقاسىندا جەڭىسكە جەتۋگە تىرەك ازىرلەيمىز".

جۇڭ نانشان 1936 ـ جىلى 10 ـ ايدا ٴبىر شيپاگەر وتباسىندا دۇنيەگە كەلگەن، 1955 ـ جىلى بەيجيڭ مەديتسينا شۋەيۋانىنا قابىلدانىپ، شيپاگەرلىكپەن شۇعىلدانۋ جولىنا تۇسكەن، قازىر گۋاڭجوۋ مەديتسينا داشۋەسىنە قاراستى 1 ـ شيپاحاناسى مەملەكەتتىك تىنىس جولى جۇيەسى اۋرۋلارى كلينيكالىق مەديتسينا زەرتتەۋ ورتالىعىنىڭ مەڭگەرۋشىسى، سالماقتى تىنىس جولى جۇقپالى اۋرۋلارىن جانە سوزىلمالى تىنىس جولى اۋرۋلارىن زەرتتەۋگە، الدىن الۋعا جانە ەمدەۋگە كۇش سالىپ كەلەدى.

2020 ـ جىلى جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتى تۇتىلعانىنان كەيىن جۇڭ نانشان حاۋىپكە قارسى اتتانىپ، مەملەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كوميتەتىنىڭ جوعارى دارەجەلى ماماندار گرۋپپاسىنىڭ باستىعى بولىپ، 1 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى ٴارى ـ ٴساري بولماستان گۋاڭجوۋدان ۋحانعا باراتىن جوعارى جىلدامدىقتى پويىزعا شىقتى. وسىدان بۇرىنعى بىرنەشە كۇندە جۇڭ نانشان تاعى بۇكىل ەل حالقىنا ۇندەۋ جارىيالاپ، جاي ادامداردىڭ شۇعىل قاجەتتى بولماسا ۋحانعا بارماۋىن ەسكەرتكەن بولاتىن.

بۇل كىسى "رەسپۋبليكا وردەنىنىڭ" يەگەرى جۇڭ نانشان (2020 ـ جىلى 9 ـ ايدىڭ 8 ـ كۇنى تۇسىرىلگەن).
☐ سۋرەتتى شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ ٴتىلشىسى شيە حۋانچي تۇسىرگەن

ۋحاندا ناقتى ورىندا تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزگەننەن كەيىن، مەملەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كوميتەتىنىڭ جوعارى دارەجەلى ماماندار گرۋپپاسى وسى "جاڭا تيپتى وكپە قابىنۋ" ىندەتىندە "ادامنان ادامعا جۇعۋ" جايتتەرى تۇلعاندىعىن تۇراقتاندىردى. 1 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى جۇڭ نانشان بەيجيڭدە اقپارات قۇرالدارىنىڭ تىلشىلەرىن قابىلداعاندا، قوعامعا وسى ٴبىر تۇجىرىمدى باتىلدىقپەن جارىيالاپ، بۇكىل ەلدە جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىنەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدىڭ ساقتىق دابىلىن قاقتى. وسىدان كەيىن ول تالاي رەت اقپار جارىيالاۋ ماجىلىسىنە قاتىناسىپ، جۇرتتى كۇدىك ـ كۇماننان ارىلتىپ، ٴبىرىنشى شەپتەگى "ىندەتپەن" شايقاسۋعا سەنىم ۇستەدى.

جۇڭ نانشان باستان ـ اياق ەلىمىزدىڭ جۇقپالى اۋرۋعا قارسى اتتانۋ قىزمەتىنە تولىق سەنىم ارتتى. 2003 ـ جىلعى "سارس" كەزىندە ول دەن قويا ەمدەۋ جوباسىن جاساۋ ارقىلى كوپتەگەن ناۋقاستاردىڭ ٴومىرىن قۇتقارىپ، ەڭ سوڭىندا گۋاڭدۇڭدى كۇللى دۇنيە جۇزىندەگى "سارس" ناۋقاستارىنىڭ ەمدەلىپ ـ ساۋىعۋ مولشەرى ەڭ جوعارى، ٴولىم ـ ٴجىتىم مولشەرى ەڭ تومەن جەردىڭ بىرىنە اينالدىردى؛ ۋحاندا جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىنە قارسى اتتانۋ ەڭ ۋايىمداتقان كەزدە، ول "ۋحان تەگىننەن قاھارمان قالا، بۇكىل ەلدىڭ، جالپى جۇرتتىڭ قولداۋى بار، ۋحان، ٴسوزسىز، وتكەلدەن وتە الادى" دەپ جار سالىپ، جۇرتتىڭ ىندەتكە قارسى اتتانۋ سەنىمىن نىعايتتى.

جۇڭ نانشان 56 جىلدىق پارتيا ستاجى بار ساقا پارتيا مۇشەسى. 2020 ـ جىلى 3 ـ ايدىڭ 2 ـ كۇنى گۋاڭجوۋ مەديتسينا داشۋەسىنە قاراستى 1 ـ شيپاحانا تۇڭعىش توپتاعى "ىندەتپەن" شايقاسىپ، ٴبىرىنشى شەپتەگى شايقاس شەبىندە جەتىلگەن پارتيا مۇشەلەرىنىڭ پارتياعا كىرۋ سەرتىن بەرۋ سالتىن وتكىزدى، جۇڭ نانشان ايىنىمەن سەرت بەرۋگە باستاماشى بولدى. "قازىر ٴدال پارتيا مۇشەلەرىنىڭ العا شىعاتىن كەزى"، ـ دەدى ول.

بىلتىر جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۋس وكپە قابىنۋىنا شالدىققان ەرەكشە ٴبىر ناۋقاس گۋاڭجوۋ مەديتسينا داشۋەسىنە قاراستى 1 ـ شيپاحانادان ساۋىعىپ شىقتى. وسى 62 جاستاعى ناۋقاس وكپەگە جاساندى جولمەن وتتەگى بەرۋ اپپاراتىمەن (ECMO) 111 كۇن، تۇتىكشە سالىپ تىنىس الدىرۋ اپپاراتىمەن 150 كۇن جان ساقتاپ جاتقان ەدى، بۇل قازىرگى دۇنيە جۇزىندەگى ٴساتتى قۇتقارىلىپ ـ ەمدەلگەن قاتەرلى، سالماقتى جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىنە شالدىققان ناۋقاستاردىڭ ىشىندە ECMOدان پايدالانۋ ۋاقىتى ەڭ ۇزاعى بولدى.

"تەك تيتتەي ٴۇمىت بولسا بولعانى، ٴبىز ەشقانداي بوداۋ بەرۋدەن تايىنبايمىز". جۇڭ نانشان بىلاي دەدى: "حالىقتى بارىنەن جوعارى قويۋ، ٴومىردى بارىنەن جوعارى قويۋ ــ جۇڭگونىڭ ىندەتكە قارسى اتتانۋ شايقاسىنداعى ەڭ ايقىن سيپاتى بولىپ تابىلادى".

قۇتقارۋ ـ ەمدەۋگە جەتەكشىلىك ەتۋمەن بىرگە، جۇڭ نانشان باستان ـ اياق حالىقارالىق مەديتسينالىق زەرتتەۋدىڭ ٴبىرىنشى شەبىنەن تابىلىپ، جۇڭگونىڭ ىندەتكە قارسى اتتانۋداعى ادىستەرى مەن تاجىريبەلەرىن ورتاقتاستى. بۇل كۇندەرى جۇڭ نانشان باستاعان عىلىمي زەرتتەۋ ٴۇجىمى جىلدام تەكسەرۋ ـ ولشەۋ، كونە دارىلەردى جاڭاشا پايدالانۋ، ۋاكسينا زەرتتەۋ ـ جاساۋ، شيپاحانادا جۇقتىرۋدىڭ الدىن الۋ، ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ، حايۋاناتتار مودەل ۇلگىسى سياقتى جاقتاردا ٴبىر قىدىرۋ جەتىستىكتەرگە قول جەتكىزىپ، ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ بارىسىندا ماڭىزدى رول اتقاردى.

"جۇقپالى اۋرۋلاردىڭ مەملەكەت شەكاراسى بولمايدى، ىندەتتى جەڭۋ دۇنيە جۇزىلىك سەلبەستىكتى قاجەت ەتەدى". جۇڭ نانشان: جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتى مەن بولاشاقتا تۇلۋى مۇمكىن باسقا دا ىندەتتەر الدىندا، بىرگە بەتپە ـ بەت تۇتەپ بەرۋ ادامزات ٴۇشىن وتە قاجەتتى، ـ دەيدى.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 6 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى گۋاڭجوۋدان بەرگەن حابارى)

ىندەتكە قارسى اتتانۋ ٴبىرىنشى شەبىندەگى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرى قاھارماندار توبى:

شيپاگەرلەر ۇلى ادىلەتتى شەبەرلىكتەرىمەن، شىن ىقىلاستارىمەن ورنەكتەدى

☐ شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ ٴتىلشىسى حۋ ۋىنكۇن

حۇبەيدىڭ ۋحان قالاسىنىڭ ازاتتىق داڭعىلىندا ەرەكشە ٴبىر اسپا كوپىر بار: بۇل ارادا ىندەتكە قارسى اتتانۋ بارىسىندا حۇبەيگە كومەككە كەلگەن ەمدەۋ اترەتتەرىنىڭ اتى مەن ادام سانى ويىپ جازىلعان، ادامدار 2020 ـ جىلعى ٴبىر نيەتپەن ىندەتكە قارسى اتتانعان، ۋاقىتتى قيىندىقتى بىرگە ەڭسەرگەن سول كۇندەردى ەلەستەتەدى.

ىندەتكە توسقاۋىلداپ سوققى بەرىپ، ٴومىردى شۇعىل قۇتقاردى! كوكىرەگىن حالىققا دەگەن ادالدىق جانە ومىرگە دەگەن قۇرمەت كەرنەگەن قالىڭ ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرى كەۋدە كەرە العا شىعىپ، باستارىن ٴباي تىگىپ، ۋيرۋسقا توسقاۋىلداپ سوققى بەرۋدىڭ قورش قورعانىن جان ـ تاندەرىمەن تۇرعىزدى.

اق حالاتتى ساۋىت ەتىپ، قاسقايا قارسى اتتاندى، ولار وتباسىنداعىلارىمەن مەرەكەدە باس قوسپاسا دا، ٴومىردىڭ ماڭىزدى تاپسىرماسىن ورىندادى

2020 ـ جىلدىڭ دابىلى قاعىلدى.

تاۋەكەلگە بەل بۋۋدان دايىندالىپ، ساپارعا شىعۋعا دەيىن قىسقا عانا 4 ساعات ۋاقىت كەتتى، ارميانىڭ حۇبەيگە كومەككە باراتىن ەمدەۋ اترەتىنىڭ مۇشەسى سۇڭ سايپيڭ ۇستەلدەگى جاڭا جىل قارساڭىنداعى ٴتۇن تاماعىنان اۋىز تيۋگە ۇلگىرمەستەن، شۇعىل اتتاندى، نىسانالى جەر ــ ۋحان.

ىندەت تۇلەپ، ٴاسلى شاتتانا باس قوساتىن كوكتەم مەرەكەسى ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىسىمى وراسان زور تۇنەكتى ساتكە اينالدى. مەملەكەت پەن حالىقتىڭ قاجەتى الدىندا، ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرى ادىلەت جولىندا ەشتەڭەدەن تايىنبادى. ماۋ چيڭ، جاڭ شيجيڭ، لي ۋىنفاڭ، سۇڭ ليچياڭ... ايگىلى مامانداردىڭ اتتارى تۇگەلدەي 1 ـ توپتا جورىققا شىققانداردىڭ تىزىمىنە جازىلدى.

حالىق ارمياسى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرى شاقىرعان زامان جەتىپ، تۇتەلەي وزەكتى شايقاس مايدانىنا اتتاندى؛ حۇبەي ولكەسى مەن ۋحان قالاسىنىڭ 540 مىڭ ەمدەۋ قىزمەتكەرى ۋيرۋسپەن بەتپە ـ بەت شايقاستى؛ مەملەكەتتىك 346 ەمدەۋ اترەتى، 40 مىڭنان استام ەمدەۋ قىزمەتكەرى تايسالماستان الدىڭعى شەپكە اتتاندى.

ۋحان، لەيشىنشان شيپاحاناسى، 2 ـ ايدىڭ 9 ـ كۇنى لياۋنيڭ اترەتى تىزىمدەلدى؛ 2 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى شاڭحاي اترەتى تىزىمدەلدى؛ 2 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى گۋاڭدۇڭ اترەتى تىزىمدەلدى...

"ٴبىز 60 ساعات ىشىندە ناۋقاستار اۋماعىن تەكسەرىپ وتكىزىپ الۋدى جانە ٴبولىم اشۋ دايىندىعىن اياقتاتتىق، ٴبولىم اشۋ 3 ساعاتقا جەتپەدى، 48 توسەك تولعالدەي تولىپ كەتتى"، ـ دەدى گۋاڭدۇڭ ەمدەۋ اترەتىنىڭ جەتەكشىسى، گۋاڭدۇڭ جۇڭى شيپاحاناسى سالماقتى اۋرۋلار مەديتسينالىق ٴبولىمىنىڭ مەڭگەرۋشىسى زوۋ شۇي.

ٴبىرىنشى شەپكە اتويلاپ، كەۋدە كەرىپ ەڭ الدا ٴجۇردى. بەيجيڭ شيپاحاناسى، بەيجيڭ شيەحى شيپاحاناسى، جۇڭگو ـ جاپونيا دوستىق شيپاحاناسى، بەيجيڭ داشۋەسى 1 ـ شيپاحاناسى، بەيجيڭ داشۋەسى حالىق شيپاحاناسى، بەيجيڭ داشۋەسى 3 ـ شيپاحاناسى سىندى 6 شيپاحانا دەرەۋ شايقاسقا شىقتى، سونداي ـ اق دەرەۋ حۇبەيگە كومەكتەسىپ، ىندەتكە قارسى اتتانۋ مەملەكەتتىك ەمدەۋ اترەتىن ۇيىمداستىرىپ، شۇعىل كومەككە اتتاندى.

ىندەتكە قارسى اتتانۋ بۇيرىعى تۇسىرىلگەننەن كەيىن، "حاۋىپتى ورىن ٴبىزدىڭ شايقاس ورنىمىز" دەپ جازىلعان شايقاسقا سۇرانعان حاتتار پارتيا ۇيىمىنا قارشا بوراپ كەتتى، ورتا بولىك شايقاس رايونى باس شيپاحاناسىنىڭ 2200دەن استام تاڭداۋلى ەمدەۋ قىزمەتكەرى "پارتيالى ەكپىندىلەر اترەتى" بولىپ ۇيىمداسىپ، ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ توسقاۋىل شايقاسىنا بار كۇشىمەن ات سالىستى. "مەن پارتيا مۇشەسىمىن، سارسقا قارسى اتتانۋ تاجىريبەم بار، مەن بارايىن"، ـ دەدى 53 جاستاعى سەسترالار باستىعى ليۋ مىڭلي ىرىقتىلىقپەن ورىندايتىندىعىن ٴبىلدىرىپ.

ىزگى نيەتتى شيپاگەرلەر ومىرلەرى ارقىلى بورىشتارىن ورىنداۋعا اتتاندى، ولار ۋاقىتتى ۇتا قيمىلداپ، حاۋىپ تونگەن ٴومىردى قۇتقاردى

ۋحانداعى سالماقتى ناۋقاستاردى ەڭ كوپ شوعىرلى قابىلداپ ەمدەگەن ٴتۇيىندى شيپاحانا ــ حۋاجۇڭ عىلىم ـ تەحنيكا داشۋەسىنە قاراستى تۇڭجي شيپاحاناسى تۇتىكشە سالۋ، جۇرەك قورعاۋ، جۇڭي شيپاگەرلىك ـ دارىگەرلىك، ساۋىقتىرۋ سياقتى كوپتەگەن ماماندانعان تارماق اترەتىن قۇرىپ، قاي جەردە حاۋىپ بولسا سول جەرگە بارىپ، سالماقتى ناۋقاستاردى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋدەگى "اتويشىلدار لياني" دەپ اتالدى.

"اتويشىلدار لياڭىنىڭ" ىشىندە كوپتەگەن "90 ـ جىلداردىڭ تۇلەگى"، "2000 ـ جىلداردىڭ تۇلەگى" بار، نەشە ايلىق شايقاس بارىسىندا بىرەۋى دە شەگىنشەكتەگەن جوق. كەيبىرەۋى باستاپقى قىزمەت بارىسىندا جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىن جۇقتىرىپ الدى، جازىلا سالىپ تاعى دا دەرەۋ شايقاسقا كىرىستى، كوپشىلىكتىڭ نىساناسى تەك قانا ادام قۇتقارۋ ەدى.

ٴبىر رەتكى ناۋقاستى شۇعىل قۇتقارۋ بارىسىندا تۇتىكشە سالۋداعى كورگەن ـ بىلگەن ىستەر سىچۋان داشۋەسى حۋاشي شيپاحاناسىنىڭ حۇبەيگە كومەككە بارعان سالماقتى اۋرۋلاردان قۇتقارۋ ـ ەمدەۋ مەديتسينالىق اترەتىنىڭ مۇشەسى ني جۇڭنىڭ ٴالى ەسىندە. ول ەسكە الىپ بىلاي دەيدى: "سول كەزدە شارت ـ جاعداي شەكتى بولدى، دايىنداۋعا ٴتيىستى ساقتانۋ ـ قورعانۋ ولشەمىنە تولىق جەتۋ مۇمكىن بولمادى. اشىق قالۋ حاۋىپىن ازايتۋ ٴۇشىن، قىزمەتتەسىمىز دەرەۋ ۇلكەن ٴبىر پلاستماسسا قالتا تاۋىپ اكەلىپ، ساقتانۋ ـ قورعانۋ بەت قالقانىنىڭ تومەن جاعىنا وراپ 'موين وراعىش' ەتتى، وسىلايشا ناۋقاسقا تۇتىكشە سالدىق".

ٴبىر پايىز مۇمكىندىك بولسا بولعانى، 100 پايىز قۇلشىنىس جاساۋ كەرەك. ٴبىرىنشى شەپتەگى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرى قىزمەت كۇشەمەلىلىگىن بارىنشا ارتتىرىپ، جەكە قاجەتىمەن ساناسپادى. انىق تاپ تۇسكەن جۇزدەرىندە بلەي دا قالجىراۋ مەن مۇندالاپ تۇرعانىمەن، مويىماس جانارلار، ونان دا ماڭىزدىسى، ناۋقاستارعا شەكسىز مەيىر جانە كۇش ـ قۋات سىيلادى. ٴومىر ەسىگىن اشقانىنا 30 نەشە ساعات قانا بولعان نارەستەدەن 100 نەشە جاستاعى قارياعا دەيىن ٴاربىر ٴومىر بار كۇشپەن قورعالدى.

ۋحان قالالىق 1 ـ شيپاحانانىڭ سالماقتى ناۋقاستاردى باقىلاۋ اۋماعىندا جياڭسۋ ولكەلىك حالىق شيپاحاناسىنىڭ ۋحانعا كومەككە بارعان سالماقتى ناۋقاستاردى ەمدەۋ اترەتىنىڭ مۇشەلەرى سالماقتى ناۋقاستاردى قاسىندا قاراپ، قالىڭ توسەكتىڭ اراسىندا زىمىراپ، ۋاقىتتى ۇتىپ ٴومىردى شۇعىل قۇتقاردى. "بۇل ارادا ٴبىر مينۋت تا ايالداي المايسىڭ. بىزگە شەگىنەر جول جوق، ٴسوز جوق، بار كۇشىمىزدى سالىپ ازىرەيلمەن ايقاسۋىمىز كەرەك"، ـ دەدى ەمدەۋ اترەتى ەمدەۋ گرۋپپاسىنىڭ باستىعى چي شۇي.

ٴونىمدى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋ ٴتاسىلىن تەزىرەك تابۋ ٴۇشىن، بەيجيڭ شيەحى شيپاحاناسى ىشكى اۋرۋلار سالماقتى اۋرۋ مەديتسينا ٴبولىمىنىڭ مەڭگەرۋشىسى دۋ بين ۋحاندا كۇندىز ـ ٴتۇنى ICU (سالماقتى ناۋقاستاردى باقىلاۋ بولمەسى) لاردان شىقپادى: ەڭ كوپ بولعاندا ول ٴبىر كۇندە 5 شيپاحانانىڭ ICUىن ارالادى؛ ەڭ ۇزاق بولعان ٴبىر رەت ول ساقتانۋ ـ قورعانۋ كيىمىن كيىپ ICUدا 10 ساعات قاربالاستىقتا ٴتۇستى.

"ٴبىز وسىندا ۋحاندى قورعايمىز، جۇڭگونى قورعايمىز!". ىندەتتىڭ "بوران ٴوتى" ۋحان قالاسى جينيىنتان شيپاحاناسىندا جۇڭگو جۇڭي عىلىم اكادەمياسىنىڭ مەملەكەتتىك حۇبەيگە كومەكتەسىپ، ىندەتكە قارسى اتتانۋ جۇڭي ەمدەۋ اترەتى "چيبۋ ـ حۋاڭدي ٴادىسىن" باتىس شيپاگەرلىگىمەن ٴوزارا ۇشتاستىرۋ ارقىلى جەڭىل ناۋقاستىڭ سالماقتى ناۋقاسقا اينالۋ قاۋپىن مىقتاپ بەكىتتى.

عىلىمي ساقتانۋ ـ ەمدەۋ جۇرگىزدى، تەزە قوسا ىندەتپەن "شايقاستى"، ولار ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدە كۇش بىرىكتىرە قامال الدى

اۋرۋدىڭ باستالۋى جاسىرىن، جاسىرىن مەزگىلى ٴبىرشاما ۇزىن، اۋرۋ بەلگىسى جوق جۇعىمدالۋشىلار بار... اككى ۋيرۋس الدىندا، تيانجين قالاسىنىڭ ىنشى وبلىسىنا باعىنىشتى كومەكتەسەتىن اۋرۋدى تىزگىندەۋ قىزمەت اترەتىندەگى لي زىپىڭ "ۋيرۋس بارلاۋشىعا" اينالىپ، ۇنەمى قىزمەتتەستەرىمەن بىرگە ٴتۇن ورتاسىنا دەيىن ساندى مالىمەت رەتتەيدى. ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ ٴۇشىن دالمە ـ ٴدال شەشىم دايەكتەرىن ازىرلەپ، ىندەتتىڭ تارالۋىن توسۋ ٴۇشىن، ناۋقاس ىلىكتەستىگىن سالالاۋ سىزباسى بىرىنەن كەيىن ٴبىرى سىزىلدى.

ۋيرۋسپەن جارىسقان تاعى ٴبىر شايقاس شەبىندە جۇڭگو ينجەنەريا اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى، اسكەري دىستەر اكادەمياسى اسكەري دىستەر مەديتسينالىق زەرتتەۋ مەكەمەسىنىڭ زەرتتەۋشىسى چىن ۋي باستاعان اسكەري دىستەر مەديتسينالىق ماماندار گرۋپپاسى ۋحاندا ٴورتەس 113 كۇن ەرلىكپەن شايقاس جاسادى. ۇجىم مۇشەلەرى ٴار كۇنى نەگىزىنەن كوزدەرىن اشقاننان تاڭعا جۋىق ساعات 3 ــ 4كە دەيىن قاربالاس بولىپ، ەكىنشى كۇنى تاڭ اتىسىمەن تاعى دا قاربالاس قىزمەتكە كىرىسىپ، ۋاكسينا زەرتتەپ اشۋعا، يممۋنيتەتتىك قالتقى قۇرۋعا بار كۇشتەرىن سارقا جۇمسادى.

"جەڭىستەن باسقا تالعام جوق!"، ـ دەدى چىن ۋي اسقاق ۇنمەن. قىسقا عانا 3 ايدان استام ۋاقىتتا ول قاتتى جۇدەپ قانا قالماستان، شاشتارى دا اعارىپ كەتتى.

ەلاۋلى ىندەت ىزگى شيپاگەرلەر، ۇلى ادىلەت الدىندا تىزگىندەلە باستادى. ولار حالىقتى كوكەيلەرىندە ساقتادى، حالىق ولاردى ەسكەرتكىشكە ويىپ جازدى.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 6 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى ۋحاننان بەرگەن حابارى)